

Mälardalens högskola
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Jana Hejzlar
08-563 088 19
Jana.hejzlar@hsv.se
BESLUT

2011-01-18
Reg.nr 641-933-10

Beslut om tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan

Högskoleverket beslutar att ge Mälardalens högskola tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i följande ämnen: samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk samt engelska.

Ansökan och ärendets hantering

Mälardalens högskola har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i ämnena matematik, historia, samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk samt engelska.

För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: universitetslektor Christina Hultgren, Högskolan i Gävle (ordförande); universitetslektor Håkan Sollervall, Linnéuniversitetet (ordförande); lärarstuderande Diego Alfaro, Malmö högskola; lärarstuderande Ewa Axelsson, Högskolan Kristianstad; docent Jette Benn, Århus universitet; universitetslektor Cecilia Björklund Dahlgren, Luleå tekniska universitet; universitetslektor emerita Gerd Brandell, Lunds universitet; lektor Tua Ericsson-Knif, Svenska handelshögskolan i Åbo; fil. dr. Lars Geschwind, Technopolis group; professor Gunnar Gjone, Universitetet i Oslo; lektor Conrad Hagen, Universitetet i Stavanger; professor emerita Torlaug L. Hoel, NTNU i Trondheim; professor Gunilla Holm, Helsingfors universitet; lektor Lisen Häggblom, Åbo Akademi; universitetslektor Maj-Lis Hörnqvist, Luleå tekniska universitet; docent Jörgen Johansson, Högskolan i Halmstad; lektor Helge Kastrop, Professionshögskolan UCC i Köpenhamn; professor Rune Krumsvik, Universitetet i Bergen; professor Maria Lennernäs, Högskolan Kristianstad; dekan Nils-Georg Lundberg, Professionshögskolan UCC Nordjylland; lärarstuderande Johan Lundmark, Uppsala universitet; docent Gunilla Molloy, Stockholms universitet; docent Maarit Mutta, Åbo universitet; professor Liv Merete Nielsen, Högskolan i Oslo;

universitetslektor Anita Norlund, Högskolan i Borås; professor Christina Nygren-Landgårds, Åbo Akademi; universitetslektor Eva Olofsson, Umeå universitet; professor emeritus Aadu Ott, Göteborgs universitet; lektor Helle Rønholt, Köpenhamns universitet och professor Tobias Werler, Högskolan i Volda. Därutöver har professor Bengt Brendemoen, Universitetet i Oslo; försteamanuensis Anne Margrete Fiskvik, NTNU i Trondheim och Universitetet i Stavanger; lektor Fie Høystrup, Professionshögskolan UCC i Köpenhamn; lektor Bergthora Kristjansdottir, Professionshögskolan UCC i Köpenhamn; professor emeritus Lauri Lindgren, Åbo universitet; försteamanuensis Dag Jostein Nordaker, Universitetet i Stavanger och professor Staffan Wahlgren NTNU i Trondheim bistått bedömargruppen inom sina sakområden.

Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan samt intervjuer den 15 oktober 2010 med representanter för högskolan. Bedömargruppens yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprovningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen.

Bedömargruppens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt, dels en samlad bedömning. Ledamöter i bedömargruppen har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömargruppens samlade bedömning är att Mälardalens högskola har förutsättningar att ge ämneslärarutbildning med inriktning mot arbete i gymnasieskolan med tillfredsställande kvalitet i ämnena samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk samt engelska. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Bedömargruppens samlade bedömning är att Mälardalens högskola inte har förutsättningar att ge ämneslärarutbildning med inriktning mot arbete i gymnasieskolan med tillfredsställande kvalitet i ämnena matematik samt historia. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Beslut

Högskoleverket beslutar att ge Mälardalens högskola tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i följande ämnen: samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk samt engelska.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Jana Hejzlar i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredarna Tomas Egeltoft, Sara Monaco, Joakim Palestro och Karl Weigelt deltagit.

Lars Haikola

Jana Hejzlar

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
Ledamöterna i bedömargruppen

Bedömagruppens yttrande

Mälardalens högskola

– ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan¹

Utbildningens förutsättningar

Lärreresurs

Överlag är antalet lärare tillräckligt i förhållande till utbildningens planerade omfattning och det finns en god kontinuitet. Det finns dock ett generellt behov av att stärka den vetenskapliga kompetensen, särskilt den ämnesdidaktiska kompetensen.

Den redovisade vetenskapliga kompetensen i matematik och matematikdidaktik är inte tillräcklig för inriktningen mot arbete i gymnasieskolan, med alltför lite medverkan av forskningsaktiva lärare med specialisering i matematik. Det finns en liten, men livaktig forskningsmiljö i matematikdidaktik. På grund av bristen vad gäller fördjupad ämneskompetens samt en viss övervikt för adjunkter är balansen mellan å ena sidan ämneskompetens och ämnesdidaktisk kompetens och å andra sidan professionserfarenhet mindre god.

I samhällskunskap finns det tillräckligt omfattande och bred vetenskaplig kompetens, men i historia framstår den befintliga kompetensen som något begränsad i relation till inriktningen mot arbete i gymnasieskolan. Flertalet lärare är disputerade och det finns inslag av professionserfarenhet i båda ämnena. Däremot är den ämnesdidaktiska kompetensen svag i samhällskunskap och otillräcklig i historia.

I svenska finns tillräckligt med vetenskaplig kompetens i såväl svenska språket som litteraturvetenskap. Den ämnesdidaktiska kompetensen är begränsad, men tillräcklig. Det bedrivs en del forskning med ämnesdidaktisk anknytning. Det finns i övrigt en god balans med avseende på vetenskaplig kompetens och professionserfarenhet.

I svenska som andraspråk finns tillräcklig vetenskaplig kompetens och även ämnesdidaktisk kompetens. Professionserfarenheten är dock svagt representerad.

Den vetenskapliga kompetensen i engelska är god. Den ämnesdidaktiska kompetensen är svag, men tillräcklig. Det finns i övrigt en god balans mellan vetenskaplig kompetens och professionserfarenhet.

---

¹ Sökta ämnen: matematik, historia, samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk och engelska.

För den utbildningsvetenskapliga kärnan finns det av allt att döma en tillräckligt omfattande och bred vetenskaplig kompetens och professionserfarenhet, men underlaget tillåter ingen detaljerad bedömning av hur den ska tas tillvara i ämneslärarytbildningen. Trots denna oklarhet blir helhetsbedömningen att det finns en tillräcklig lärarresurs.

Lärosätet har påbörjat ett omfattande kompetensutvecklingsprogram, särskilt vad gäller ämnesdidaktisk kompetens. Detta har emellertid inte gett några tydliga spår i den tid som faktiskt har avsatts för kompetensutveckling och forskning. Arbetet med kompetensutveckling måste därför bedömas vara ganska svagt utvecklat än så länge.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten lärarresurs är tillfredsställande i den utbildningsvetenskapliga kärnan samt i samtliga sökta ämnen utom matematik och historia.

Utbildningsmiljö

Totalt sett finns det en god forskningsmiljö i anknytning till lärarytbildningen, särskilt inom den av högskolan prioriterade profilen didaktik och interkulturell kommunikation. Här finns forskningsgrupper som ingår i nationella och internationella nätverk. Den interkulturella profilen har satt tydliga avtryck i delar av utbildningen.

Som helhet ges utbildningen i en forskande miljö som av allt att döma även tillhandahåller goda förutsättningar för att utveckla ett kritiskt och kreativt förhållningssätt.

Organisationen för verksamhetsförlagd utbildning bedöms vara välfungerande, med bra samarbete med kommunerna och med handledarna. Det finns en genomtänkt strategi för placering och innehåll.

Det finns en del pågående samarbeten inom regionen och med andra lärarytbildningar, såväl nationellt som internationellt.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö är tillfredsställande.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

Utbildningsplanen är tydligt strukturerad och innehåller mål utformade i överensstämmelse med examensordningen.

Kursplanerna för samtliga ämnen och för den utbildningsvetenskapliga kärnan innehåller tillräckligt tydliga angivelser av relevanta mål och tillräcklig information om innehåll och uppläggning, med undantag för kursplanerna för den verksamhetsförlagda utbildningen, där det saknas tydliga målformuleringar.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument är tillfredsställande.

Undervisning, kurslitteratur, examination

Mål och innehåll i matematik och matematikdidaktik är relevanta och avvägningen mellan ämne och ämnesdidaktik rimlig. Det finns en klar progression inom både ämnet och ämnesdidaktiken. Kurslitteraturen är varierad och på en lämplig nivå. Underlaget tillåter däremot ingen tydlig bedömning av undervisnings- och examinationsformer.

I historia och samhällskunskap har ämnesstudierna ett innehåll som säkrar en rimlig progression. Det ämnesdidaktiska innehållet är däremot ganska svagt representerat. I båda ämnena är kurslitteraturen på det hela taget relevant, men urvalet av ämnesdidaktisk litteratur är mycket begränsat. Undervisnings- och examinationsformerna är lämpliga.

I svenska finns lämpliga introduktionskurser och överlag har kurserna anpassats till inriktningen mot arbete i gymnasieskolan på ett bra sätt. Den interkulturella profilen är genomgående tydlig. Det självständiga arbetet i svenska har en ämnesdidaktisk inriktning. Innehållet varierat och problematiserande, med undervisningsformer och kurslitteratur som säkrar forskningsanknytning och progression. Det råder dock viss oklarhet kring examinationsformerna.

I svenska som andraspråk är kurserna tydligt anpassade till inriktningen mot arbete i gymnasieskolan. Innehållet är relevant, liksom undervisningsformerna och kurslitteraturen, som med få undantag är varierad. Innehållet tyder på hög medvetenhet om sociologiska faktorerens betydelse för undervisningen i ämnet. Progressionen är tydlig. Det råder viss oklarhet om examinationsformerna.

I engelska finns innehållsmoment, undervisningsformer och examinationsformer som säkrar progression. Innehållet är väl anpassat till yrkesutövningen. Ämnesdidaktiken integreras med ämnesstudierna, men det saknas ämnesdidaktisk litteratur. I övrigt är kurslitteraturen relevant.

Den utbildningsvetenskapliga kärnan har ett innehåll som är väl anpassat till yrkesutövningen och som säkrar en rimlig progression. Det finns vissa oklarheter rörande examinationsformerna, men på det hela taget är också undervisningsformerna och kurslitteraturen tillfredsställande.

Examinationen av den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs av högskolan i samarbete med handledare vid de medverkande skolorna.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination är tillfredsställande i den utbildningsvetenskapliga kärnan samt i samtliga sökta ämnen.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

Kraven dokumenteras i kurshandböcker och det finns rutiner för hur de ska komma till studenternas kännedom.

Lärosätet har visat att det finns system för att säkra att utbildningen ger studenterna förutsättningar att nå examensmålen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkring av examensmålen är tillfredsställande.

Samlad bedömning

Vår samlade bedömning är att Mälardalens högskola har förutsättningar att ge ämneslärarutbildning med inriktning mot arbete i gymnasieskolan med tillfredsställande kvalitet i ämnena samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk och engelska. Vi rekommenderar Högskoleverket att tillstyrka ansökan för dessa ämnen.

Vår samlade bedömning är att Mälardalens högskola inte har förutsättningar att ge ämneslärarutbildning med inriktning mot arbete i gymnasieskolan med tillfredsställande kvalitet i ämnena matematik och historia. Vi rekommenderar Högskoleverket att avslå ansökan för dessa ämnen.